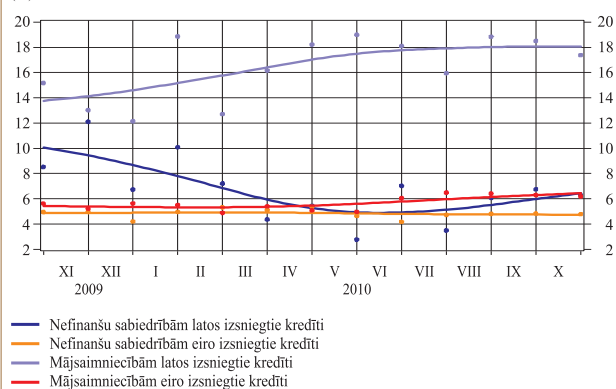

MONETĀRAIS BIĻETENS 2010

10

**REZIDENTU NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM UN MĀJSAIMNIECĪBĀM
NO JAUNA IZSNIEGTO KREDĪTU VIDĒJĀS SVĒRTĀS PROCENTU
LIKMES (%)**

Konkurētspējas pieaugums un pieprasījuma atjaunošanās ārējos tirgos līdztekus pakāpeniskam iekšzemes pieprasījuma kāpumam noteica iekšzemes kopprodukta pieaugumu 3. ceturksnī. Saskaņā ar Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes publiskoto ātro novērtējumu iekšzemes kopprodukts palielinājās ne vien salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni, bet arī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (par 2.7%; pozitīvs gada pieaugums pirmo reizi kopš 2008. gada 1. ceturkšņa). Gada kāpumu galvenokārt nodrošināja straujš ārējā pieprasījuma noteikts rūpnieciskās produkcijas apjoma pieaugums (septembrī apstrādes rūpniecībā tas sasniedza 19.7%) un gada kāpuma atjaunošanās arī tirdzniecībā (mazumtirdzniecības apgrozījuma gada pieaugums septembrī bija 6.1%, bet, ietverot automobiļu pārdošanu, – 12.5%). Septembrī turpinājās Latvijas ārējās tirdzniecības izaugsme, palielinoties gan preču eksporta (salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu par 30.7%), gan importa (par 30.3%) apgrozījumam un nedaudz uzlabojoties ārējās tirdzniecības bilancei.

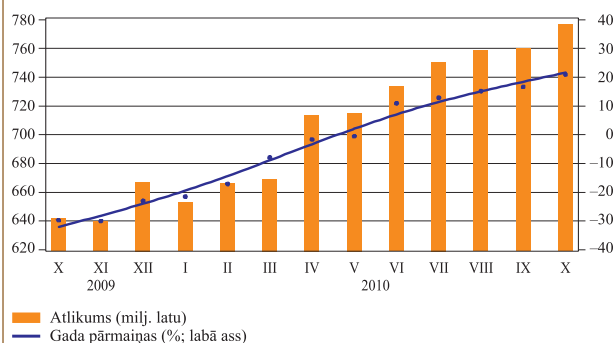
Oktobrī septīto mēnesi pēc kārtas turpināja samazināties reģistrētā bezdarba līmenis (mēneša beigās – 14.3% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita). Joprojām uzlabojās transporta darbības rādītāji. Augot iekšzemes, eksporta un sauszemes tranzīta kravu plūsmām, kopējais kravu apgrozījums Latvijas ostās salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu pieauga par 1.3% un pa Latvijas dzelzceļu pārvesto kravu apjoms – par 2.1%.

Patēriņa cenas oktobrī palielinājās par 0.4%. To noteica galvenokārt labības un piena izstrādājumu cenu pieaugums pasaules pārtikas cenu kāpuma dēļ, kā arī apģērba un apavu cenu palielināšanās sezonālu faktoru ietekmē. Preču cenas kopumā pieauga par 0.6%, bet pakalpojumu vidējais cenu līmenis kritās par 0.3%. Oktobrī Māstrihtas kritērijam izmantotais 12 mēnešu vidējais saskaņotais patēriņa cenu indekss (SPCI) saruka par 1.8%, savukārt cenu pieaugums salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu sasniedza 1.0%.

Oktobrī valsts konsolidētā kopbudžeta deficīts bija 55.9 milj. latu, bet kopš gada sākuma uzkrātais deficīts – 349.7 milj. latu (iepriekšējā gada atbilstošajā periodā – 514.5 milj. latu). Negatīva bija gan valsts pamatbudžeta, gan valsts sociālās apdrošināšanas budžeta, gan arī pašvaldību konsolidētā budžeta bilance. Mazāks ārvalstu finanšu palīdzības apjoms un valsts budžeta pārvedumu samazinājums noteica valsts konsolidētā kopbudžeta ieņēmumu sarukumu salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu par 14.6%, lai gan vienlaikus līdz 8.5% pieauga nodokļu ieņēmumu kāpums, palielinoties pievienotās vērtības nodokļa (par 37.6%) un iedzīvotāju ienākuma nodokļa (par 18.4%) ieņēmumiem. Budžeta izdevumi oktobrī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu samazinājās par 6.1%, jo par 32.8% saruka subsīdijas un dotācijas. Centrālās valdības un pašvaldību kopējais parāds oktobrī palielinājās līdz 5 002.5 milj. latu sakarā ar 200 milj. eiro saņemšanu no Eiropas Komisijas starptautiskā atbalsta programmas ietvaros. Palielinoša ietekme uz centrālās valdības parādu bija arī iekšējā aizņēmuma 5 gadu obligāciju emisijai 30 milj. latu apjomā.

Oktobra dati par apgrozībā esošo naudas daudzumu liecina par stabilitātes saglabāšanos Latvijas finanšu sistēmā. Lai gan oktobrī M3 salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi saruka par 1.9%, M3

SKAIDRĀS NAUDAS APGROZĪBĀ (BEZ ATLIKUMIEM MFI KASĒS) DINAMIKA

MAKROEKONOMISKIE RĀDĪTĀJI	2010	
	IX	X
Rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indeksa atbilstoši darbadienu skaitam izlīdzinātas pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (%)	19.0	*
Patēriņa cenu indeksa pārmaiņas		
Mēneša (%)	0.4	0.4
Pēdējo 12 mēnešu gada vidējā inflācija (%)	-1.8	-1.6
Gada (%)	0.4	1.0
Patēriņa cenu gada pamatinflācija ¹ (%)	-2.5	-1.5
Reģistrēto bezdarbnieku skaits perioda beigās	165 386	162 497
Bezdarba līmenis (% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita)	14.6	14.3
Valsts konsolidētā kopbudžeta finansālā bilance (milj. latu)	-293.8	-349.7
Ārējā tirdzniecība (milj. latu)		
Eksports	460.7	*
Imports	547.6	*
Balance	-86.9	*

¹ Avots: Latvijas Bankas dati.

* Datu vēļ nav.

Avots: Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes un Finanšu ministrijas dati.

gada pieaugums bija nozīmīgs (11.0%). Sasaucoties ar ziņām par 2010. gadā vērojamo rūpniecības, eksporta un mazumtirdzniecības izaugsmi, arī oktobrī turpinājās nefinanšu iestāžu noguldījumu atlikuma kāpums, bet mājāsaimniecību noguldījumu atlikums mēreni samazinājās, atspoguļojot patēriņa pieaugumu. Likvidākajos naudas piedāvājuma segmentos bija raksturīgs kāpums – banku piesaistīto noguldījumu uz nakti atlikums palielinājās par 1.1% un skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem MFI kasēs) – par 2.2%, tādējādi turpinoties arī M1 pieaugumam (20.7%; straujākais kāpums kopš 2007. gada jūlija). Tomēr kopējo naudas daudzumu ietekmēja rezidentu finanšu iestāžu, nefinanšu sabiedrību un mājāsaimniecību noguldījumu atlikuma samazināšanās par 3.1%, finanšu grupas ietvaros veiktas finansējuma restrukturēšanas rezultātā sarūkot finanšu starpnieku noguldījumiem ar noteikto termiņu.

No jauna izsniegto kredītu apjoms bija mazāks par dzēsto un norakstīto kredītu apjomu, tāpēc rezidentu finanšu iestādēm, nefinanšu sabiedrībām un mājāsaimniecībām izsniegto kredītu atlikums mēneša laikā samazinājās par 1.1%, līdzīgā apjomā sarūkot nefinanšu sabiedrībām un mājāsaimniecībām izsniegto kredītu atlikumam un kredītu atlikuma gada krituma tempam oktobrī sasniedzot 8.2%.

Banku sektora ārvalstu finansējums oktobrī palielinājās par 265.4 milj. latu, saistībām pret ārvalstu mātesbankām pieaugot par 188.0 milj. latu un nerezidentu ne-MFI noguldījumu atlikumam – par 144.5 milj. latu. Banku ārzemju aktīvu pieaugums bija mazāks (140.6 milj. latu), tādējādi MFI (izņemot Latvijas Banku) tīro ārējo aktīvu negatīvais rādītājs nedaudz saruka.

Naudas bāze M0 oktobrī samazinājās par 88.6 milj. latu. Centrālās bankas naudas piedāvājumu samazināja brīvās likviditātes apstākļos banku izmantotās noguldījumu iespējas Latvijas Bankā kāpums (mēnesī – 95.6 milj. latu), vienlaikus sarūkot banku pieprasījuma noguldījumu atlikumam. Tādējādi naudas bāzes M0 gada pieauguma temps palēninājās līdz 5.6%. Samazinoša ietekme uz centrālās bankas naudas piedāvājumu bija arī valdības Latvijas Bankā latos veiktā noguldījuma atlikuma palielinājumam.

Latvijas Bankas tīrie ārējie aktīvi oktobrī palielinājās par 2.0%, sasniedzot 4.2 mljrd. latu. Emitētās nacionālās valūtas segums ar Latvijas Bankas tīrajiem ārējiem aktīviem mēneša beigās bija 251.1%. Neto rezervju kāpumu galvenokārt noteica valdības ārvalstu valūtā veiktā noguldījuma atlikuma pieaugums Latvijas Bankā pēc kārtējās Eiropas Komisijas aizdevuma daļas saņemšanas 20. oktobrī. Vienlaikus Latvijas Bankas ārējo rezervju samazinājumu noteica nelielas eiro pārdošanas intervences.

Procentu likmes starpbanku tirgū joprojām bija zemas. Uz nakti izsniegto kredītu vidējā svērtā procentu likme oktobrī bija 0.54% (septembrī – 0.50%), savukārt RIGIBOR kredītiem uz nakti vidēji mēnesī tāpat kā septembrī bija 0.67%. Joprojām samazinājās 3, 6 un 12 mēnešu RIGIBOR (attieciņi par 2, 30 un 46 bāzes punktiem; līdz 1.22%, 1.58% un 2.42%).

Oktobrī samazinājās vairākums nefinanšu sabiedrībām un mājāsaimniecībām izsniegto kredītu procentu likmju, t.sk. mājokļa iegādei izsniegto kredītu procentu likmes, nedaudz palielinājās tikai nefinanšu sabiedrībām ārvalstu valūtā izsniegto kredītu procentu likmes. Saruka arī latos veikto noguldījumu procentu likmes.

ASV dolāra kursa kritums pasaules tirgū veicināja Latvijas Bankas noteiktā ASV dolāra kursa attiecībā pret latu pazemināšanos oktobrī (par 1.5%). Attiecībā pret latu samazinājās arī Lielbritānijas sterliņu mārciņas kurss (par 1.8%), bet palielinājās Japānas jenas kurss (par 0.8%).

MONETĀRIE RĀDĪTĀJI (perioda beigās; milj. latu)	2010	
	IX	X
MFI ¹		
M3	6 332.9	6 212.5
Repo darījumi	0	0
Naudas tirgus fondu akcijas un daļas	94.6	92.3
Parāda vērtspapīri ar termiņu līdz 2 gadiem	20.6	20.6
M2	6 217.7	6 099.6
Noguldījumi ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem	2 573.7	2 405.4
Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem	235.1	239.6
M1	3 408.9	3 454.5
Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem MFI kasēs)	760.1	776.6
Noguldījumi uz nakti	2 648.8	2 677.9
Tīrie ārējie aktīvi	-1 320.1	-1 360.5
Kredīti rezidentu finanšu iestādēm, nefinanšu sabiedrībām un māsaimniecībām	12 808.1	12 669.6
Kredīts valdībai	503.1	518.8
Centrālās valdības noguldījumi	2 050.6	2 121.9
Ilgāka termiņa finanšu saistības	2 322.5	2 299.9
Latvijas Banka		
M0	1 771.2	1 682.6
Skaidrā nauda apgrozībā	866.8	885.5
Noguldījumi Latvijas Bankā latos	887.8	777.4
Noguldījumi Latvijas Bankā ārvalstu valūtā	16.6	19.7
Tīrie ārējie aktīvi	4 139.8	4 224.2
Tīrie iekšējie aktīvi	-2 368.6	-2 541.6
Kredīti	-1 327.7	-1 399.7
MFI	0	0
Valdībai (neto)	-1 327.7	-1 399.7
Pārējie aktīvi (neto)	-1 041.0	-1 141.9
Ārējās rezerves (perioda beigās; milj. eiro)	5 853.22	6 080.20
Zelts	240.06	238.62
Speciālās aizņēmuma tiesības	138.10	145.69
Rezerves pozīcija SVF	0.06	0.06
Ārvalstu konvertējamās valūtas	5 475.00	5 695.83
Ārējās rezerves (perioda beigās; milj. ASV dolāru)	7 956.81	8 395.26
Zelts	326.34	329.46
Speciālās aizņēmuma tiesības	187.73	201.17
Rezerves pozīcija SVF	0.09	0.09
Ārvalstu konvertējamās valūtas	7 442.65	7 864.54

¹ Saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas metodoloģiju.

PROCENTU LIKMES UN LATVIJAS BANKAS NOTEIKTIE ĀRVALSTU VALŪTU KURSI	2010	
	IX	X
Latos izsniegto iekšzemes starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme	0.5	0.5
Rezidentu nefinanšu sabiedrībām un māsaimniecībām izsniegto kredītu procentu likmes		
Kredīti nefinanšu sabiedrībām (izsniegti latos)	6.8	6.3
Kredīti māsaimniecībām (izsniegti latos)	18.5	17.4
t.sk. mājokļa iegādei	10.1	7.2
Kredīti nefinanšu sabiedrībām (izsniegti ārvalstu valūtā)	4.6	4.8
Kredīti māsaimniecībām (izsniegti ārvalstu valūtā)	5.4	4.9
t.sk. mājokļa iegādei	3.8	3.7
No rezidentu nefinanšu sabiedrībām un māsaimniecībām piesaistīto noguldījumu procentu likmes		
Nefinanšu sabiedrību termiņnoguldījumi (veikti latos)	0.8	0.6
Nefinanšu sabiedrību pieprasījuma noguldījumi (veikti latos)	0.2	0.3
Māsaimniecību termiņnoguldījumi (veikti latos)	2.4	2.0
Māsaimniecību pieprasījuma noguldījumi (veikti latos)	0.8	0.6
Nefinanšu sabiedrību termiņnoguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	0.7	0.8
Nefinanšu sabiedrību pieprasījuma noguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	0.3	0.3
Māsaimniecību termiņnoguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	1.8	1.7
Māsaimniecību pieprasījuma noguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	0.5	0.5
Latvijas Bankas refinansēšanas likme (perioda beigās; %)	3.5	3.5
Ārvalstu valūtu kursi (perioda beigās)		
Ls pret USD	0.5170	0.5090
Ls pret GBP	0.8190	0.8040
Ls pret 100 JPY	0.6180	0.6230
Ls pret EUR	0.7028	0.7028

MFI (IZŅEMOT LATVIJAS BANKU) KOPSAVILKUMA BILANCE (perioda beigās; milj. latu)	2010	
	IX	X
MFI rezerves	1 740.1	1 730.2
Nacionālā valūta kasēs	106.7	108.9
Noguldījumi Latvijas Bankā	1 633.4	1 621.3
Ārzemju aktīvi	4 579.5	4 720.1
Ārvalstu valūta kasēs	64.1	68.9
Prasības pret MFI	2 464.5	2 603.9
Prasības pret ne-MFI	1 941.0	1 904.2
Pārējie aktīvi	109.9	143.2
Prasības pret centrālo valdību	441.0	456.0
Prasības pret vietējo valdību	62.1	62.9
Prasības pret valsts nefinanšu sabiedrībām	418.6	425.9
Prasības pret finanšu iestādēm un privātajām nefinanšu sabiedrībām	6 746.1	6 665.0
Prasības pret mājsaimniecībām	5 854.9	5 798.2
Neklasificētie aktīvi	870.4	918.5
Pamatlīdzekļi	90.2	120.5
Nauda ceļā	13.2	16.5
Pārējie aktīvi	502.5	497.7
Prasības pret rezidentu MFI (t.sk. ieguldījumi)	264.5	283.8
Aktīvi pavisam	20 712.6	20 776.8
<i>Papildpostenis: aktīvi pārvaldīšanā</i>	<i>439.1</i>	<i>446.9</i>
Noguldījumi uz nakti latos	1 439.8	1 462.9
Valsts nefinanšu sabiedrību	67.8	83.8
Finanšu iestāžu un privāto nefinanšu sabiedrību	689.5	687.1
Mājsaimniecību	682.5	692.0
Termiņnoguldījumi un noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu latos	1 241.4	1 182.3
Valsts nefinanšu sabiedrību	245.5	215.2
Finanšu iestāžu un privāto nefinanšu sabiedrību	459.3	461.3
Mājsaimniecību	536.6	505.8
Rezidentu noguldījumi ārvalstu valūtā	2 749.1	2 617.2
Valsts nefinanšu sabiedrību	55.8	61.1
Finanšu iestāžu un privāto nefinanšu sabiedrību	1 020.5	888.0
Mājsaimniecību	1 672.7	1 668.2
Centrālās valdības noguldījumi	723.0	722.2
Vietējās valdības noguldījumi	200.6	204.6
Ārzemju pasīvi	10 039.4	10 304.8
Saistības pret MFI	6 372.8	6 494.6
Saistības pret ne-MFI	3 527.6	3 672.1
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	138.9	138.0
Saistības pret Latvijas Banku	0	0
Emitētie parāda vērtspapīri	196.2	193.8
Naudas tirgus fondu akcijas un daļas	94.9	92.7
Kapitāls un rezerves	1 634.9	1 638.6
Rezidentu	357.0	354.0
Nerezidentu	1 277.9	1 284.5
Uzkrājumi parādiem un saistībām	1 807.4	1 788.8
Neklasificētie pasīvi	586.0	569.0
Nauda ceļā	120.5	96.3
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	226.0	210.9
Saistības pret rezidentu MFI	239.5	261.7
Pasīvi pavisam	20 712.6	20 776.8
<i>Papildpostenis: pasīvi pārvaldīšanā</i>	<i>439.1</i>	<i>446.9</i>

¹ Dati precizēti.

Latvijas banku sistēmas un Latvijas Bankas monetāro rādītāju, kā arī starptautisko rezervju raksturlielumu publicēšanas datumi atrodami Starptautiskā Valūtas fonda Datu izplatīšanas standartu biļetena padomes interneta lapā (<http://dsbb.imf.org>). Šie dati visagrāk tiek publicēti Latvijas Bankas interneta lapā (<http://www.bank.lv>).